

**Zápis z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro sociální otázky, konaného dne
5. února 2013**

Přítomni: dle prezenční listiny (přiložena k zápisu)

Místo konání: budova MPSV, Na Poříčním právu 1, Praha 2

Program:

Národní plán boje proti chudobě

Podkladové materiály:

K projednávanému bodu byl členům pracovního týmu dne 31.1.2013 elektronicky zaslán podkladový materiál „Národní plán boje proti chudobě“.

Jednání řídil: Ing. D. Kafka, náměstek ministryně práce a sociálních věcí, vedoucí pracovního týmu.

Program byl bez dalšího doplnění schválen všemi členy pracovního týmu.

V úvodu jednání uvedl **Ing. D. Kafka**, že předložený podkladový materiál zpracovala sekce pro sociální začleňování a rovné příležitosti MPSV. Jde o téma silně akcentované EU; i přesto, že na úrovni vlády ČR a dalších orgánů státní správy již existují desítky dokumentů a politik strategicko-koncepčního charakteru, „Národní plán boje proti chudobě“ je v uvažovaném záměru zpracováván poprvé.

Předložený podkladový materiál a jeho obsah zdůvodnil **Mgr. J. Dobeš**, náměstek ministryně práce a sociálních věcí, odpovědný na MPSV za sekci pro sociální začleňování a rovné příležitosti. Zdůraznil význam tvorby předmětného dokumentu v období, kdy se nastavují nové operační programy pro programové období 2014 – 2020, připravované v evropském kontextu Strategie Evropa 2020. Uvedl stanovené cíle sociálního začleňování minimalizující růst chudoby – zajištění zaměstnání a rovného přístupu osob ke všem zdrojům, právům, zboží a službám; prevenci rizik sociálního vyloučení, pomoc nejvíce zranitelným a aktivizaci všech subjektů zabývajících se eliminací chudoby.

Poukázal na rámec tvořícího se Národního plánu boje proti chudobě, který sestává z již schválených, nebo připravovaných dokumentů s participací, nebo přímou odpovědností MPSV. Jde především o klíčové dokumenty zahrnující i problematiku chudoby, kterými jsou Národní program reforem ČR, připravovaná Koncepce pro řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, Koncepce bydlení v ČR do roku 2020, Strategie sociálního začleňování na období 2014 – 2020 a Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 – 2017. Odkázal i na další dokumenty z oblasti finančního vzdělávání, romské integrace, vytváření rovných příležitostí pro OZP, akční plán inkluzivního vzdělávání apod. Jde zpravidla o dokumenty, na nichž se podílí celé spektrum subjektů státní správy, územní samosprávy, neziskového sektoru i odborné veřejnosti. Cílem je udržitelnost míry chudoby v roce 2020 srovnatelné se stavem roku 2008, respektive snížení této hranice osob ohrožených chudobou z roku 2008 o 30 000.

Rozprava:

PhDr. J. Kadlec ocenil předložený záměr, avšak upozornil, že prvořadá musí být opatření v úsilí o prevenci narůstající chudoby v ČR; postrádáno je zaměření na nejohroženější skupiny obyvatel, kterou jsou zejména osoby ve věku 50+, tito lidé chtějí pracovat, pracovní příležitosti však stále výrazněji chybí; v této souvislosti požádal o přizvání zástupce ÚP ČR do pracovního týmu pro tvorbu Národního plánu boje proti chudobě, ale i na jednání tohoto pracovního týmu za účelem diskuse o možném řešení existujících problémů.

Tento názor, kdy není na trhu práce zájem o nezaměstnané ve věku 50+, kteří mají zájem o začlenění do pracovního procesu, podpořila **Ing. I. Břeňková**.

Mgr. J. Dobeš uvedl, že problematika uplatnitelnosti věkové skupiny 50+ bude zahrnuta do připravované koncepce zaměstnanosti v ČR, která bude v průběhu 1. pololetí t.r. MPSV zpracována a předložena k diskusi.

Ing. J. Ulma vyjádřil názor na cíl udržitelnosti míry chudoby v ČR do roku 2020 na úrovni situace roku 2008 (snížení osob v pásmu chudoby o 30 000 osob), což považuje za nereálné adekvátně rychlejšímu růstu chudoby v uplynulých 3 letech; postrádána jsou skutečná prorůstová opatření vlády vedoucí k eliminaci chudoby; upozornil i na měnící se věkové rozvrstvení osob ohrožených chudobou, z výsledku průzkumu zadaného Radou vlády pro seniory a stárnutí populace vyplynulo, že nejohroženější skupinou osob ohrožených chudobou jsou lidé nezaměstnatelní z důvodu nedostatku pracovních příležitostí, a to je skupina ve věku 15 – 30 a 50 – 65. Proto v RHSD ČR nemůže jít při řešení tohoto problému o okrajovou záležitost.

D. Žitníková vyjádřila přesvědčení, že současná situace v počtu osob chudých a osob ohrožených chudobou je již jiná, výrazně horší, než v období, kdy se tvořily národní strategie a další dokumenty, na které se v tvorbě Národního plánu boje proti chudobě odvolal Mgr. J. Dobeš. Předložený materiál je příliš obecný, neobsahuje žádná východiska, např. v připravovaném Národním programu reforem pro rok 2013 znovu převládají úsporná, nikoliv prorůstová opatření; neřeší se svízelná situace na trhu práce, ÚP ČR zaznamenal neprozíravou politikou MPSV pokles pracovníků o 12 %, rezignovalo se na individuální práci s uchazeči o zaměstnání, není dokončen zákon o státních úřednících. Dále upozornila na širší konsekvence stávající situace, např. na stále neřešený problém anonymního držení akcií, na rozdíl mezi zdaněním OSVČ a zaměstnanci, nerespektují se nařízení a doporučení EP, EK a Rady, mezi jinými např. „Návrh nařízení EP a Rady o Fondu evropské pomoci nejchudším osobám“ a vyjádření EK k Národnímu programu reforem za rok 2012. K výrazně zhoršené situaci v růstu chudoby přispěla sociální reforma, kde strana zaměstnanců marně upozorňovala na dopady, aniž by reformní kroky vlády doprovázely nezbytné analýzy. To vše má vliv na to, že za uplynulé 4 roky se počet chudých osob v ČR zvýšil ze 400 tisíc na více než 1 mil. Zvláště alarmující je i počet lidí ohrožených chudobou, kdy do této kategorie spadá další milion osob. Za stranu zaměstnanců vyjádřila požadavek provést ex-post RIA zaměřenou na analýzu dopadů přijatých zákonů a dalších opatření v rámci sociální reformy. Současně požádala o neodkladné zvýšení minimální mzdy a stanoveného životního minima, kdy existuje neudržitelný stav výrazně přispívající k propadu celých rodin a dalších osob do chudoby.

Ing. R. Malá uvedla, že předložený materiál pojímá jinak, jako úvod k diskusi, jak reagovat na chudobu a jevy s tímto spojené; současně podpořila přístup MPSV k tvorbě Národního plánu boje proti chudobě vyplývající z již existujících či připravovaných dokumentů, což však nemůže být pouze věcí MPSV, ale i dalších orgánů státní správy, územní samosprávy a odborných institucí. Tento vstupní materiál dosud uvedené požadavky nemohl pojmout. Současně považuje za nevhodně formulovaný cíl dosáhnout do roku 2020 na míru chudoby existující v roce 2008, respektive sníženou o 30 tisíc osob, což nemá potřebnou vypovídací hodnotu.

Mgr. J. Dobeš reagoval na dosavadní rozpravu s tím, že není možné v Národním plánu boje proti chudobě zahrnout vše, co zde zaznělo; MPSV v tomto dokumentu navazuje na Strategii sociálního začleňování a vizi resortu; za dosavadní podněty poděkoval; společně s VÚPSV se současně zpracovávají indikátory pro kontrolu cílů a věcných úkolů, které je nutné i z hlediska prevence růstu chudoby sledovat a průběžně hodnotit. Při zpracování tohoto dokumentu je nutné respektovat především Strategii Evropa 2020; předložený materiál je zatím obecný, ale bude obsahovat věcná a kontrolovatelná opatření, která jsou t.č. ve fázi zrodu.

D. Žitníková zdůraznila nezbytnost uvedení příčin vzrůstající chudoby v ČR; ty nemůže MPSV samotné všechny obsáhnout, ale musí s nimi pracovat, neřešit pouze výšeč problémů uvedením jediného údaje, snížit do roku 2020 počet osob ohrožených chudobou o 30 000 ve vztahu k situaci roku 2008, to by bylo nedostatečné; v podkladu se zatím nehovoří o prevenci, neřeší se např. sociální bydlení.

Ing. D. Kafka reagoval na situaci v řešení sociálního bydlení, která je především věcí MMR; 4.2.2013 v této věci jednal s JUDr. M. Kalousem, náměstkem ministra pro místní rozvoj, z jednání je patrný oboustranný zájem na rychlém řešení sociálního bydlení jako součásti Koncepce bydlení do roku 2020, přijaté vládou.

Mgr. J. Dobeš uvedl, že dořešení problematiky sociálního bydlení je i součástí připravované Koncepce pro řešení problematiky bezdomovectví v ČR; Národní plán boje proti chudobě bude obsahovat i opatření preventivního charakteru.

Ing. H. Popelková sdělila, že neví jak předložený materiál uchopit, v této podobě je na plenární schůzi RHSD ČR neprojednatelný; neodpovídá zadání předsedy ČMKOS, dopad sociálních reforem se fakticky nesleduje, rodiny se dostaly do ohromných problémů. Za této situace nelze takto obecně pojatý materiál obhájit; provázejí nás nyní i dopady zvýšené DPH, současně nejdelší období od poslední úpravy výše minimální mzdy, neřeší se stejně, jako životní minimum.

Ing. I. Břeňková vznesla dotaz, zda je ve skupině ke koncepci bezdomovectví přímo bezdomovec, který by se ke koncepci mohl vyjádřit; v expertní skupině zpracovávající tuto koncepci by mělo být pracováno i s názory těch, kterých se ohrožení bezdomovectví týká. Vznesla dotaz, kolik je v ČR bezdomovců, pro které je koncepce připravována. Vyjádřila názor, že v této fázi je materiál Národní plán boje proti chudobě pojatý úřednický, který nelze členům odborů pro jejich informaci a využití předložit.

Mgr. J. Dobeš reagoval tím, že v analýze zpracované pro potřebu tvorby koncepce bezdomovectví jsou promítnuty i názory samotných osob touto situací postižených, v expertní skupině však zástupce této skupiny osob není; bezdomovectví je sociální diagnóza, většina z těchto osob se chce z této situace dostat.

Ing. I. Břeňková požádala o úpravu textu v podkladovém materiálu, týkající se procesu transformace sociálních služeb s účastí finančních prostředků z ESF.

Mgr. P. Hanuš reagoval tím, že problematika sociálních služeb do tohoto materiálu nepatří a bude upraven; současně považuje tento předložený startovní materiál za dobrý.

Ing. J. Horecký, MBA uvedl, že jde o materiál obecný, který by měl mít jinou skladbu, strana zaměstnavatelů chce přispět k jeho tvorbě, je nutné stanovit věcné cíle a opatření, která bude možné kontrolovat. Dále vznesl dotazy; v jakých pracovních skupinách tyto koncepční materiály vznikají, v jaké etapě jejich tvorby je možné do těchto prací vstoupit, zda je možné dostávat jejich pracovní verze a zda lze do těchto pracovních skupin nominovat zástupce strany zaměstnavatelů – KZPS ČR/UZS.

Mgr. J. Dobeš reagoval na uvedené dotazy; věcnost připravovaných dokumentů z oblasti sociálního začleňování je to nejobtížnější, neboť zpravidla tyto opatření zakládají požadavky na SR; dále pracovní tým seznámil se složením a činností existujících pracovních (expertních) skupin s možností jejich doplnění o zástupce strany zaměstnavatelů; pracovní verze vznikajících dokumentů lze obdržet na vyžádání, zpětná vazba je možná a vítaná; dále reagoval na dotaz o předpokládaném počtu osob bez domova v Praze, kde je jako v jediném kraji ČR přijata koncepce bezdomovectví a s ohledem na roční období odhadován počet 4 – 8 tisíc těchto osob.

Ing. A. Vobořilová informovala o činnosti expertní skupiny, která zpracovává Koncepci pro řešení bezdomovectví v ČR; tato činnost je zaměřena šířeji, m.j. i na osoby v bytové nouzi ohrožené ztrátou bydlení a řešení předcházející této situaci.

Ing. J. Horecký, MBA požádal o možnost odpovědět i na dotazy k tématům mimo stanovený program; odkázal na jednání pracovního týmu dne 17.9.2012, kde byly projednány Principy dotačního řízení v oblasti sociálních služeb pro rok 2013 s tím, že ambulantní služby měly být podpořeny ve výši 100 % roku 2012, což se však nestalo a požádal o vysvětlení. Dále požádal o potvrzení postupu hodnocení žádostí u tzv. nulových částek. Kraje zaslaly MPSV optimální návrhy dotací. MPSV pak s danými kraji konzultovalo úpravu souhrnných návrhů na tzv. reálný návrh (kromě kraje Plzeňského, jak zaznělo na posledním jednání PT). Tzn. kraje byly s návrhy nulových částek státních dotací seznámeny.

Mgr. P. Hanuš uvedl, že s ohledem na letošní výši prostředků SR na sociální služby nebylo možné tuto 100 % garanci výše podpory m.r. některým poskytovatelům ambulantních služeb dodržet; cítí-li se některý z poskytovatelů poškozen, může se obrátit na MPSV, v jehož plné kompetenci je dotační řízení; současně informoval, že cca do dvou měsíců bude mít MPSV k dispozici přehled o pokrytí potřeb krajů a

poskytovatelů dle jednotlivých služeb, který bude předán paní ministryni Ing. L. Müllerové. Dále potvrdil, že s 13 kraji bylo konzultováno na tzv. reálné návrhy.

MUDr. G. Vodička vnesl dotaz, jaký je racionální důvod odmítnout dotaci zdravotnímu zařízení, které poskytuje sociální služby. **Mgr. P. Hanuš** uvedl, že jde o problém, kterým se MPSV a MZd zabývá a bude řešen legislativně, neboť t.č. jde o neopodstatněné čerpání finančních prostředků v obou systémech spravovaných jednak zdravotními pojišťovnami, tak i z hlediska čerpání SR kapitoly 313 MPSV, což je v některých případech neoprávněné.

D. Žitníková znovu upozornila na stále nedořešený problém přijetí nových platových tarifů pro zaměstnance v sociálních službách; v této věci bylo jednáno s předsedou vlády, ministrem financí i bývalým ministrem práce a soc. věcí, všichni tento požadavek považují za oprávněný, avšak přijetí příslušného nařízení vlády bylo znovu odročeno na srpen 2013; strana zaměstnanců bude žádat Ing. L. Müllerovou, ministryni práce a soc. věcí, o dřívější jednání a rozhodnutí v této věci; i tento stav má souvztažnost k ohrožení řady osob chudobou; je nutné řešit tento problém v celku, v celém sektoru sociálních služeb.

Ing. D. Kafka opět uvedl, že v prosinci 2012 bylo projednávání návrhu nařízení vlády přerušeno pro odmítavý postoj části ministerstev a fakticky všech krajů z důvodu nedostatku finančních prostředků na platy těchto pracovníků; MPSV nadále vychází ze dvou variant; první - upravit tarify pouze u odborných sociálních pracovníků a pracovníků přímé péče, nebo druhé, která se vztahovala i na analogické pracovníky, kteří jsou v resortu zdravotnictví. Paní ministryně je o postupu ve věci informována, upravený návrh nařízení vlády musí znovu projít vnějším připomínkovým řízením; i proto byl stanoven jako nejzazší termín srpen 2013.

Ing. D. Kafka v závěru rozpravy poděkoval členům pracovního týmu za aktivní přístup k jednání a vyzval stranu zaměstnavatelů a zaměstnanců k přednesení závěrečných stanovisek k předloženému podkladovému materiálu „Národní plán boje proti chudobě“.

Ing. J. Horecký, MBA za stranu zaměstnavatelů doporučil vzít předložený materiál na vědomí; požádal o zařazení jeho další verze na jednání pracovního týmu a o možnost nominace zástupce strany zaměstnavatelů do ustavené expertní pracovní skupiny.

D. Žitníková za stranu zaměstnanců uvedla, že jde o příliš obecný materiál neřešící příčiny ani důsledky narůstající chudoby v ČR; požádala v souladu s obsahem rozpravy o dopracování materiálu, jehož věcnost nelze tlumit názorem, že každé věcné opatření je spojeno s požadavkem na výdajovou stránku SR; je nezbytné materiál rozpracovat a uvést zejména důvody zvyšování chudoby, východiska ze současného stavu a každou další verzi tohoto materiálu postoupit do diskuse Pracovního týmu RHSD ČR pro sociální otázky. Současně vyjádřila požadavek na vládu ČR (MPSV) zpracovat ex-post RIA zaměřenou na analýzu dopadů přijatých zákonů a dalších opatření v rámci realizované sociální reformy.

Závěry z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro sociální otázky:

Pracovní tým:

1) **Vzal na vědomí:**

- a) předložený materiál „Národní plán boje proti chudobě“, který byl vnímán jako obecný, vstupní pro další diskusi a zpracování vlastního dokumentu s analýzou současné míry chudoby v ČR, příčin tohoto stavu a uvedením věcných, kontrolovatelných opatření pro střednědobé období, respektující Strategii Evropa 2020 a další nařízení EP a Rady o pomoci nejchudším osobám.
- b) závěrečná stanoviska strany zaměstnavatelů a zaměstnanců k předloženému materiálu „Národní plán boje proti chudobě“.

2) **Žádá** Ing. D. Kafku a Mgr. J. Dobeše, náměstky ministryně práce a sociálních věcí, o předložení další verze materiálu „Národní plán boje proti chudobě“ na jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro sociální otázky a doplnění expertní pracovní skupiny zpracovávající předmětný dokument o zástupce strany zaměstnavatelů i zaměstnanců.

3) **Souhlasí** s ověřovateli zápisu z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro sociální otázky, konaného dne 5.2.2013, Ing. I. Břeňkovou a Ing. J. Horeckým, MBA.

Zapsal:J. Hyský, 5. února 2013

Zápis ověřili:Ing. I. Břeňková
Ing. J. Horecký, MBA

Zápis schválil:Ing. D. Kafka, náměstek ministryně práce a sociálních věcí,
vedoucí pracovního týmu

Příloha k zápisu: prezenční listina